

Men vi er jo slet ikke gået så langt fra Enhedslistens side. Vi har blot stillet et forslag, der skal sikre, at Parlamentet ikke tiltager sig det, man kan kalde rollen som et rigtigt parlament, altså med lovgivningsmagt. Det er det, der ligger i vores forslag.

Dér er vi kede af, at partierne har kredset om dette problem som katten om den varme grød i dag og ikke rigtig turdet udtale sig. For der kan vel ikke være nogle af partierne, der virkelig går ind for, at dette såkaldte parlament skulle have rigtig lovgivningsmagt; det kan jeg næsten ikke forestille mig.

Men vi er altså desværre ikke kommet ret langt i debatten i dag med at få det indkredset.

Vi vil fra Enhedslistens side, når det gælder de her to forslag, arbejde for, at man i udvalget prøver at udmønte den enighed, der er om, at de små landes indflydelse ikke må svækkes i EU. Vi vil forsøge at få det fastslået i en beretning, således at vi, uanset hvordan det ellers går med et dansk memorandum, i hvert fald kan være sikre på, at den ting bliver slået fast forud for regeringskonferencen.

(Kort bemærkning).

Anne Bastrup (SF):

Hr. Keld Albrechtsen må vist ikke have hørt min ordførertale. Jeg præciserede meget, at vi ikke ønsker, at Parlamentet skal have udvidede beføjelser. Vi ønsker ikke, at Parlamentet skal inddrages mere i lovgivningsprocessen, end det er.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagenes overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Tredje næstformand (Margrete Auken):

Jeg foreslår, at forslagene til folketingsbeslutning henvises til Europaudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 49:

Forslag til folketingsbeslutning om dansk rets forrang for EF-ret.

Af Keld Albrechtsen (EL) m.fl.
(Fremsat 31/1 95).

Sammen med denne sag foretoges de under punkterne 6-8 på dagsordenen opførte sager, nemlig:

6) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 51:

Forslag til folketingsbeslutning om sikring af vetoretten i EU.

Af Keld Albrechtsen (EL) m.fl.
(Fremsat 31/1 95).

7) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 52:

Forslag til folketingsbeslutning om åbenhed og offentlighed i EU.

Af Keld Albrechtsen (EL) m.fl.
(Fremsat 31/1 95).

8) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 53:

Forslag til folketingsbeslutning om sikring og udvidelse af subsidiaritetsprincippet.

Af Keld Albrechtsen (EL) m.fl.
(Fremsat 31/1 95).

Forslagene sattes til forhandling.

Forhandling

Udenrigsministeren (Niels Helveg Petersen): Regeringen kan henholde sig til sit indlæg vedrørende behandlingen af beslutningsforslag nr. B 41 og B 43 tidligere i dag samt de besvarelser af spørgsmål fra Folketingets daværende Markedsudvalg, der blev afgivet i forbindelse med behandlingen af lovforslag nr. L 176, L 177 og L 178 i foråret 1993.

Med hensyn til spørgsmålet om åbenhed og offentlighed fører regeringen en trestrengt politik, som der løbende er gjort rede for i Folketingets Europaudvalg.

Den drejer sig først og fremmest om at udnytte de eksisterende regler for åbenhed og offentlighed i EU mere effektivt. Det gør regeringen bl.a. ved at presse på i de enkelte konkrete

sager. Det kan dreje sig om flere åbne rådsmøder, offentliggørelse af afstemningsresultater eller øget aktindsigt.

For det andet forsøger vi at forbedre de eksisterende regler for at give borgerne lettere adgang til oplysninger om arbejdet i EU's institutioner.

For det tredje vil vi fra dansk side tage spørgsmålet om åbenhed og offentlighed op på regeringskonferencen i 1996.

Klaus Hækkerup (S):

Det første beslutningsforslag, nr. B 49, drejer sig om et forslag til folketingsbeslutning om dansk rets forrang for EF-ret.

Nu kan man anlægge to synsvinkler vedrørende det forslag, der ligger her. Den ene kan være en juridisk synsvinkel, og det spørgsmål, der er rejst, er juridisk set et ganske kompliceret spørgsmål. I praksis har det ikke foreligget i Danmark. Det har foreligget i Tyskland, hvor forbundsforfatningsdomstolen i forbindelse med godkendelsen af den tyske tiltrædelse af Maastricht-Traktaten gennemgik Forbundsdaagens behandling af tiltrædelseslovsforslaget og afsagde dom den 12. oktober 1993. Her udtaler forbundsforfatningsdomstolen sig om rangforholdet mellem den selv og EF-Domstolen og synes at lægge til grund, at den tillægger sig selv det afgørende ord i forhold til EF-Domstolen, og det må nok antages, at en dansk domstol vil nå frem til samme konklusion.

Ser vi på den politiske side af sagen – og det er det, der synes at fremgå af bemærkningerne fra forslagsstillernes side – er der tale om en afvejning af integrationshensynet i forhold til de øvrige bestemmelser i Maastricht-Traktaten, f.eks. med hensyn til miljøet.

Her er erfaringerne på nuværende tidspunkt ganske sparsomme. Mig bekendt er der ikke afsagt nogen domme af EF-Domstolen efter Maastricht-Traktaten, som jo kun har været i kraft i 1½ år, og altså ingen domme, hvor man har skullet afgøre, om hensynet til det indre marked gik forud for eller skulle vige i forhold til f.eks. subsidiaritetsprincippet, altså nærhedsprincippet, eller i forhold til miljøgarantien eller de andre nye hensyn, der heldigvis kom ind med Maastricht-Traktaten.

Så jeg vil sige det på den måde, at for os er der ingen tvivl om, at Domstolen fremover, hvor den skal tage disse hensyn, også vil tage dem. Den skal lægge vægt på, at miljøgarantien ikke skal vige for integrationshensynet, når der ikke

foreligger en skjult handelshindring som begrundelse for påberåbelse af miljøgarantien. Det skal efter vores opfattelse være EF-retten, der skal afgøre det. Så vi kan ikke støtte det beslutningsforslag, der er fremsat her.

Det næste beslutningsforslag går ud på at sikre vetoretten i EU. Forslagsstillernes udgangspunkt synes at være Luxembourgforliget, og forslaget synes at gå ud på, at det er det forlig, der skal traktatfæstes på lige fod med andre bestemmelser, sådan at det bliver anerkendt af EF-Domstolen.

Situationen omkring Luxembourgforliget er måske lidt uafklaret for øjeblikket, men vi kan sige, at sagen vel er den, at Luxembourgforliget, der blev indgået i 1966, har været brugt et par gange siden. I 1982 blev England nedstemt, da det prøvede at nedlægge veto mod en forhøjelse af landbrugspriserne. I 1983 blev et dansk veto mod forslaget om fordelingen af sildekvoterne i Nordsøen respekteret. Så det er altså en uafklaret situation, der foreligger.

Men det politiske indhold i spørgsmålet om vetoret er vel, at hvis man gennemfører en sådan vetoret i EU-sammenhæng, vil man i praksis blokere eller være tæt på at blokere for alle beslutninger. Det er selvfølgelig også det, Enhedslisten ønsker. Men det er helt sikkert, at et sådant forslag netop af den grund vil blive afvist af alle de øvrige EU-lande, hvis Danmark kommer med det, og hvis det bliver afvist, vil det aldrig nogen sinde kunne lægges til grund mere.

Derfor er det fuldkommen tåbeligt at komme med dette forslag og dermed bidrage til at få en afklaring af, om Luxembourgforliget er sat ud af kraft. I virkeligheden er Danmark mere tjent med, at den nuværende retstilstand opretholdes, og at det forslag aldrig rejses i forbindelse med regeringskonferencen.

Det næste forslag er forslag til folketingsbeslutning om åbenhed og offentlighed i EU. Vi finder, at vi er nået et langt stykke af vejen mod åbenhed og offentlighed i EU, således som også udenrigsministeren redegjorde for. Vi finder også, at det stadig er et problem, at der ikke er større åbenhed omkring lovgivningsprocessen i EU, da reglerne, der vedtages, ofte opfylder formål, der svarer til vores nationale lovgivning. Som udenrigsministeren sagde, er det også det synspunkt, der indgår i de erfaringer med Rådets anvendelse af Unionstraktaten, som den danske regering nu har afleveret til det franske formandskab til brug for Rådets samlede vurdering af erfaringerne med Maastricht-Traktaten.

Vi finder, at vi er nået så langt, som vi kan nå på nuværende tidspunkt, og vi finder derfor det forslag fra Enhedslisten overflødigt.

Det fjerde forslag er forslag til folketingsbeslutning om sikring og udvidelse af subsidiaritetsprincippet. Det indeholder to ting, dels et forslag om, at der skal være nogle områder, hvor EU ikke skal kunne foretage nogen form for beslutning, dels at det på de områder, hvor EU har kompetence, skal sikres, at EU-landene kan nedlægge veto mod de bestemmelser, der gennemføres.

Vi kan ikke støtte forslaget. Jeg har allerede i min kronik i Jyllands-Posten den 25. november sidste år beskrevet, at vi i Socialdemokratiet er af den opfattelse, at der bør ske en præcisering i Unionstraktaten af, hvilke områder der er rent nationale anliggender, hvilke områder der er rene fællesskabsanliggender, og hvilke områder der er fælles nationale og EU-anliggender.

Enhedslistens forslag her bringer ikke noget nyt; det bringer heller ikke nogen afklaring omkring den tankegang; og det bringer os ikke et skridt videre i en kompetencefordelingsdiskussion. Så der er intet nået her.

Dertil kommer så, at Enhedslisten ønsker en generel national vetoret, og her vil man ligesom ved det forrige forslag sikre en total blokering af, at noget som helst kan gennemføres i EU, hvis blot ét land nedlægger veto. Det vil være en genindførelse af de talløse handelshindringer og af de talløse stridigheder, og det vil være et kæmpetilbagekridt for den internationale vareudveksling og for det internationale samarbejde.

Vi kan fra Socialdemokratiets side under ingen omstændigheder støtte dette forslag.

Charlotte Antonsen (V):

Venstre er imod Enhedslistens forslag.

For det første mener vi, når det drejer sig om dansk rets forrang for EF-retten, at EU er et forpligtende samarbejde, som det er i dag, og derfor er man nødt til at være forpligtet af EF-beslutninger; vi ønsker ikke, at EU skal udvandes.

Vedrørende vetoretten i EU er det som sagt, og som der også står i forslaget, en aftale, man lavede i 1966. Den er urørt siden, og derfor er der ikke behov for ændringer.

Vedrørende åbenhed og offentlighed arbejder Venstre for, at vi skal have større åbenhed i EU og åbenhed omkring afstemningsresultaterne i Ministerrådet. Men vi ønsker ikke selvtægt, og det er jo det, forslaget lægger op til, nemlig at

Danmark bare skal offentliggøre de ting, som ikke i dag er accepteret som ting, der kan offentliggøres.

Endelig med hensyn til en sikring af en udvidelse af subsidiaritetsprincippet: Vi støtter subsidiaritetsprincippet, men vi er uenige med Enhedslisten i, at udenrigspolitik, sikkerhedspolitik, forsvarspolitik og økonomisk politik skal ind under subsidiaritetsprincippet. Det er for os at se netop de væsentligste samarbejdsområder i EU.

Kent Kirk (KF):

Heller ikke vi kan støtte beslutningsforslag nr. B 49, der på afgørende vis vil bryde med Romtraktaten. Vi er tværtimod tilhængere af, at der i EU er et fælles retsgrundlag.

Man kunne jo også have sagt i beslutningsforslaget: Fransk rets forrang for EF-ret. Det vil betyde, at mange danske virksomheder, som måske på en eller anden måde f.eks. er i konflikt på det franske marked, møder diskrimination el.lign., ikke vil kunne have nogen sikkerhed for, at de så får deres ret ved EF-Domstolen, fordi man ikke vil anerkende det ved de franske domstole. Så jeg mener klart, at det her vil nedbryde vores forsøg på at skabe fælles retsregler, så virksomheder og borgere ved, hvad de har at rette sig efter.

Vi kan heller ikke støtte beslutningsforslag nr. B 51, der jo afgørende vil ændre Romtraktaten. Andre talere har været inde på Luxembourgforliget, hvad man jo også er i bemærkningerne, men vi mener ikke, at beslutningsforslag nr. B 51 er en fremkommelig vej for dansk EU-politik.

Vedrørende beslutningsforslag nr. B 52 lægger man jo op til at tvinge den danske regering til at optræde illoyalt over for de øvrige EU-lande, idet den danske regering på selvstændigt initiativ skal offentliggøre ministerrådsreferater osv. osv. Vi ønsker ikke, at Danmark skal optræde illoyalt.

Beslutningsforslag nr. B 53 kan vi heller ikke støtte, for vi finder, at udenrigs- og sikkerhedspolitikken, den økonomiske politik, energipolitikken osv. er væsentlige områder for EU-samarbejdet, og derfor vil det være forkert at lægge et skel, hvor man siger: Jamen her gælder subsidiaritetsprincippet, her skal det lægges over til alene at være national kompetence.

Hvis man følger det beslutningsforslag fra Enhedslisten, vil der ikke være ret meget af EU-samarbejdet tilbage; men det er formentlig også formålet med det.

Anne Baastrup (SF):

Jeg vil først lige kommentere spørgsmålet om EF-Domstolens integrationistiske fortolkningsvaner, som er nævnt i bemærkningerne.

SF er enig i, at det er udemokratisk og helt uacceptabelt, og det vil vi gerne være med til at forandre. Det kan dreje sig om traktatændringer, og det kan dreje sig om andet, og vi vil meget gerne gå ind i udvalgsarbejdet med henblik på at få det undersøgt.

Så til selve forslaget: Helt ærligt, det er populistisk tale, det lyder flot, og Jens-Peter Bonde siger det med jævne mellemrum, selv om han naturligvis ved, det er noget sludder.

Det, Enhedslisten foreslår med beslutningsforslag nr. B 49, er en nedlæggelse af EU, en omlægning af EU til mellemstatsligt samarbejde; det synes jeg man skal kalde forslaget. Det er klar tale, og det er dét, vi foretrækker.

Vi er nogle stykker her i salen, som tabte folkeafstemningen i 1986. Det var en katastrofe, og SF vil måltrettet arbejde for at få gjort op med den urimeligt centrale placering, det indre marked har i EU.

Der er brug for et opgør med det indre markeds logik om varernes frie bevægelighed over grænserne, og vi ser resultaterne nu. Lad mig blot nævne kommissionsdirektivet om baby-mad, så er alle vel klar over SF's totale afvisning af de prioriteringer, der foretages i EU, fordi vi tabte den helt afgørende afstemning i 1986.

Hvis man tager Enhedslistens forslag alvorligt, så forhindrer forslaget jo også, at direktiver om begrænsning af miljøforurening kan finde anvendelse i de lande, der er imod. De lande kan jo bare henvise til, at deres parlament har den lovgivende magt, og at dette parlament ikke vil gennemføre et givet indgreb til beskyttelse af miljøet. Og hvad så? Det er bestemt ikke SF's politik. Miljøforurening er grænseoverskridende, hvis Enhedslisten skulle være i tvivl!

Sagen er jo i virkeligheden den, at Enhedslisten med det her forslag viser, at man er imod internationalt samarbejde, i hvert fald et forpligtende internationalt samarbejde. Men så var det dét, der skulle stå i forslaget.

Det fører mig over til det næste forslag, forslaget om traktatfæstelse af veto retten, således som den blev stadfæstet i Luxembourgforliget. Veto retten har været forudsætningen for Danmarks indtræden i Fællesskabet, og SF mener, at de skiftende danske regeringer burde have brugt denne ret mere offensivt. Veto retten skal bruges på vitale områder. Det kan i en række

tilfælde give konflikter i EF-systemet, men sådanne konflikter bør og skal regeringen i givet fald være parat til at tage.

Jeg vil herefter gå over til forslaget om åbenhed og offentlighed i EU. Også her har Enhedslisten udvalgt et par områder, som virker lidt tilfældige. Naturligvis vil SF støtte forslaget, men det er efter vores opfattelse alt for begrænset i sit sigte. Skal EU kunne opnå bare et minimum af tillid hos de mennesker, der bor i landene, skal der helt anderledes tiltag til. Det lukkede, bureaukratiske system skal grundlæggende ændres. SF ønsker regler om offentlighed i forvaltningen, der svarer til forholdene i det medlemsland, der har de mest åbne bestemmelser.

Åbenhed omkring beslutningerne skal traktatfæstes som et EF-retligt princip, og tilsvarende bør offentlighedsregler traktatfæstes. Ud over offentlighed om møder, som Enhedslisten har koncentreret sig om, har SF andre krav. Den offentlighed, vi ønsker, handler om, at alle dokumenter principielt skal være offentligt tilgængelige og kun i særtilfælde kunne kendes fortrolige. Dokumenterne skal være tilgængelige for folk, selv om de ikke kan komme til Bruxelles. Vi ønsker derfor åbne registre over dokumenter samt lister over poster med sikring af den elektroniske adgang.

Men der skal også være indsigt i, hvem der er aktører i udformningen af direktiver m.v. Med andre ord: lobby-lister, så det er klart for enhver, hvem der konkret har haft indflydelse. Kort sagt: reel og åben information for alle om, hvad der i virkeligheden sker i Bruxelles.

Endelig skal jeg kommentere forslaget om sikring og udvidelse af subsidiaritetsprincippet. SF er enig i, at der bør ske en traktatfæstelse med en klar afgrænsning af EU's kompetence. Den skete udmøntning af subsidiaritetsprincippet har været helt utilstrækkelig, og Kommissionen har igennem tiderne vist en utrolig mangel på evne til at vælge de områder ud, hvor lovgivning på EU-plan er nødvendig, fordi der er tale om grænseoverskridende problemer, og modsætningsvis de områder, hvor det virker helt latterligt at lovgive på fællesskabsplan. Vi vil i den kommende debat peje os frem til, hvordan det danske memorandum bør forholde sig til dette spørgsmål. Enhedslistens opremssning, som oven i købet slutter af med et »osv.«, virker ikke, som om det har været genstand for dybsindige overvejelser.

Kristian Thulesen Dahl (FP):

Til de enkelte beslutningsforslag, som Enhedslisten har fremsat, og som vi behandler nu, skal jeg gøre følgende bemærkninger:

Med hensyn til forslaget om, at dansk ret skal have forret for EF-ret, er det vores grundlæggende holdning, at det beslutningsforslag vil give helt uacceptable tilstande inden for Fællesskabet. Vi har i Fremskridtspartiet vores holdning til, hvad EU-samarbejdet skal indeholde, og det arbejder vi for ved de forskellige afstemninger, der er, både her i Folketinget og ved folkeafstemningerne. Men vi er også et parti, der respekterer, hvis vi kommer i mindretal, både her i Folketinget og også ved en folkeafstemning, og så må vi jo, indtil vi kan få ændret tilstandene, som vi ønsker dem, acceptere det grundlag, der foreligger.

Inden for de områder, hvor der er flertal for at afgive kompetence til Fællesskabet, er det ganske rimeligt, at EF-retten har forrang frem for dansk ret, således som jeg mener det grundlæggende princip er i EF-retten i dag. Det, man så kan diskutere, er selvfølgelig forholdet til grundloven – jeg tror, det var den socialdemokratiske ordfører, hr. Klaus Hækkerup, der var inde på spørgsmålet i forbindelse med den tyske forfatningsdomstol – og dermed de afgrænsningsproblemer, der er med hensyn til, hvornår Danmark afgiver kompetence i et bestemt omfang i henhold til grundloven. Der er det vores opfattelse i Fremskridtspartiet, at der er en uklar afgrænsning i dag, og at vi derfor har brug for en mere klar opdeling af, hvad EF-retten kan blande sig i, og hvad det danske Folketing alene skal tage sig af.

Det er det, der populært udtrykkes med formuleringen, at der skal sættes klare hegnspæle for, hvad EU-samarbejdet skal have med at gøre. Men inden for de områder, hvor EU-samarbejdet afgjort skal træffe beslutningerne, mener vi i Fremskridtspartiet at EF-retten må have forrang frem for dansk ret, specielt inden for det indre marked, hvor vi jo ønsker fri konkurrence. Der ville det skabe helt uacceptable forhold, hvis det ikke var tilfældet. Det ville skabe en protektionisme, som vi ikke bryder os om, og derfor kan vi ikke støtte B 49.

Hvad angår beslutningsforslaget om at sikre veto retten i EU, opfatter vi forslaget som gående ud på alene dét, at man i Traktaten indskriver det, der påstås at være praksis i dag. Det vil sige, at man skal kunne nedlægge veto i de situationer, hvor man påberåber sig vitale inter-

esser, og dér er det selvfølgelig begrebet vitale interesser, der skal defineres. Der vil det jo ikke give uindskrænket ret til at nedlægge veto imod ethvert forslag. Når der er tale om det, vi forstår ved vitale interesser – altså virkelig noget, der betyder noget for det enkelte land – og det er en praksis, som det påstås at der er i dag, så mener vi også, at det er fornuftigt, at det direkte fremgår af Traktaten, hvilke retsregler samarbejdet hviler på, jf. det, vi har sagt om, at der skal være klarhed over, hvad EF-retten har med at gøre osv., og derfor kan vi grundlæggende støtte B 51.

Med hensyn til forslaget om åbenhed og offentlighed i EU kunne jeg jo fortsætte den remse, som SF's ordfører var inde på. Jeg er enig i, at forslaget ikke omhandler alle de ting, som vi kunne ønske os. Der er nogle ting, SF ønsker i forbindelse med angivelse af lobbyister, som vi nu ikke helt er enig i, men der er områder, hvor jeg tror, at både SF og Fremskridtspartiet kan være enige om, at der skal være en større grad af offentlighed, også på områder, som ikke er nævnt i forslaget her.

Spørgsmålet fra Fremskridtspartiets side er, i hvor høj grad forslaget strider mod de regler, der er for samarbejdet i dag. Jeg kan ikke finde nogen regler på det område, som skulle forhindre Danmark i ensidigt at offentliggøre de ting, der er nævnt i forslaget, altså afstemningsresultater og holdningstilkendegivelser samt referater fra møderne i Ministerrådet og Coreper.

Jeg kan ikke finde nogen regler om det. Hvis der er, så mener jeg, det er et problem at vedtage det, men hvis der ikke er regler og Danmark derfor ensidigt kan offentliggøre de nævnte ting, så mener jeg, vi skal diskutere det fordomsfrit ud fra hensynet til, hvordan vi kan komme videre. Vi diskuterer jo jævnligt her i Folketinget, hvordan vi kan skabe en større grad af offentlighed i EU-samarbejdet, men jeg tror, at en stor del af befolkningen har det indtryk, at det mest bliver ved diskussionen, og at vi ikke rigtig kommer videre. Hvis det her kan være en slags banebryder for større offentlighed, så mener jeg, forslaget kan have relevans, og det er så det, vi må diskutere under udvalgsarbejdet.

Vi husker jo alle sammen farcen omkring tv-transmissioner af ministerrådsmøderne, som det danske formandskab forsøgte at indføre, og som øjeblikkelig blev ændret af det belgiske formandskab, da det overtog formandshvervet efter Danmark. For os at se betyder det, at vi bliver nødt til at have nogle klare spilleregler på

det her område, som formandslandene skal følge. Det bør ikke være sådan, at det er totalt op til formandslandet at vurdere, om man skal have offentlighed eller ej i de henseender. Derfor mener vi, at vi trænger til en grundig diskussion om det her område, og vi vil bestemt ikke afvise forslaget.

Det sidste forslag, jeg skal tage stilling til i denne omgang, er B 53 om sikring og udvidelse af subsidiaritetsprincippet. Umiddelbart lyder det jo tilforladeligt, at vi nu skal sikre subsidiaritetsprincippet, og umiddelbart ville man jo også kunne spørge: Jamen hvem kan dog have noget imod det?

Men når man nu læser alle forslagens detaljer, så fremgår det jo bl.a. af punkt B i forslaget:

»På de områder, hvor EU har kompetence, skal det sikres, at EU-landene kan nedlægge veto mod EU-lovgivning.«

Det vil medføre en uindskrænket veto, og jf. det, jeg talte om tidligere i forbindelse med spørgsmålet om at kunne nedlægge veto, når der var tale om vitale interesser, så er det jo klart, at vi ikke kan støtte den del af forslaget.

Selve tanken om at få den her opdeling af, hvad EU skal blande sig i og ikke blande sig i, således som det fremgår af forslagens punkt A, synes vi er tilforladeligt, men vi mener, der skal ske ændringer i det forslag, før vi kan støtte det. Men det er jo sådan noget, vi selvfølgelig kan diskutere i udvalget. Som det ligger her, kan Fremskridtspartiet ikke støtte B 53.

Elisabeth Arnold (RV):

Det Radikale Venstre kan ikke støtte de beslutningsforslag, der er fremsat af Enhedslisten i denne omgang.

Jeg vil tage dem enkeltvis.

Det første forslag, B 49 om dansk rets forret for EF-ret, blev meget klart beskrevet af SF's ordfører, som jo klart sagde, at hvis man accepterer, at EU er et forpligtende samarbejde, må man også bøje sig for de afgørelser, som Fællesskabet træffer. Hvis man ikke vil det, kan man ikke indordne sig under det forpligtende samarbejde, og så eksisterer det simpelt hen ikke.

Derfor bliver vi nødt til at fastholde, at på de områder, hvor EU har kompetencen, skal man selvfølgelig rette sig efter de afgørelser, der bliver truffet i de organer, der er sat til det.

Så vi må klart sige, at man udhuler hele EU-samarbejdet, hvis man har som princip, at national ret altid går forud for EU-ret.

Om forslaget om sikring af veto retten vil vi sige, at det jo er vigtigt, at der er en eller anden form for nødbremse, som man kan bruge, hvis vitale nationale interesser bliver truet og man opfatter det som noget meget vigtigt, at der er en afgørelse, som går én imod.

Men vi mener fra radikal side, at veto retten skal bruges i udvalgte tilfælde, og sådan som tingene bliver remset op i Enhedslistens bemærkninger til forslaget, kunne vi godt frygte eller forvente, at Enhedslisten ønskede veto retten anvendt i masser af tilfælde, og det kan jo ikke være meningen, netop når man har et forpligtende samarbejde, og når vi nu har de regler, der siger, at man kan have flertalsafgørelser, hvor lande kan blive stemt ned.

En af demokratiets grundregler, som Enhedslisten jo også må sande herinde, er jo, at man skal kunne acceptere afgørelser, hvor man er blevet nedstemt. Det er jo et af demokratiets væsentligste kendetegn, at når man er i mindretal og bliver nedstemt af et flertal, så må man altså også leve med de afgørelser og være klar til at acceptere at være med i det fællesskab, hvor sådan nogle afgørelser bliver truffet. Hvis ikke man kan det, må man forlade butikken.

Om det tredje forslag, B 52 om åbenhed og offentlighed i EU, mener vi, at Enhedslisten selvfølgelig har fuldstændig ret i, at der er for lidt åbenhed og for lidt offentlighed i EU.

Det står faktisk også i det notat, som den danske regering har sendt til det franske formandskab med en beskrivelse af, hvorledes det hidtidige arbejde med Maastricht-Traktaten fungerer, efter at den er trådt i kraft.

Det er klart, at der er sket nogle fremskridt på åbenhedsområdet, men det er sandelig ikke tilfredsstillende set med danske øjne. Der er vi helt enige med Enhedslisten og i øvrigt også med udenrigsministeren og med det store flertal af den danske befolkning.

Jeg tror, jeg kan tilsige både på mit eget partis vegne og også på vegne af store dele af Folketinget, at vi vil presse meget på for at få bedre regler og en bedre sikring af åbenhed og offentlighed i forhandlingerne under den kommende regeringskonference.

Til sidst vil jeg sige, at hvad angår subsidiaritetsprincippet, vil jeg tilslutte mig de bemærkninger, der er kommet fra adskillige af de tidligere ordførere, men blot sige, at vi jo i Danmark har praktiseret subsidiaritetsprincippet i årevis for ikke at sige gennem generationer med vores tre forskellige politiske og administrative

niveauer: Folketinget, amtsrådene og kommunalbestyrelserne.

Det er altid et problem at have et subsidiaritetsprincip i praksis, fordi de, der ikke bryder sig om en beslutning, der er taget på deres eget niveau, som måske er blevet nedstemt, og som måske har følt sig tvunget til at tage en upopulær beslutning, altid kan give et andet niveau skylden og sige, at det altså er dem deroppe eller dem derhenne, der har taget en beslutning, som vi andre ikke er enige i.

Det er vigtigt, at vi også på det internationale plan får et subsidiaritetsprincip, så vi kan fastholde vores egne traditioner og vores egne regler på visse områder. Men som også flere andre ordførere har sagt, vil en total gennemførelse af subsidiaritetsprincippet på ethvert område ødelægge alt, hvad der hedder det indre marked, ødelægge enhver form for frihed til passage over grænserne, både når det gælder personer, varer, tjenesteydelser og kapital, og det ønsker Det Radikale Venstre på ingen måde at bidrage til.

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg synes, hr. Klaus Hækkerup fremkom med nogle betragtninger om vetoretten, som gjorde mig meget betænkelig.

Jeg kan huske, da vi efter folkeafstemningen om EF-pakken i 1986 drøftede dette spørgsmål i Folketinget. Dengang var jeg medlem af Markedsudvalget, nu Europaudvalget, og det lykkedes dengang i Markedsudvalget at opnå enighed om en ganske præcis formulering, som også var forudsætningen for Folketingets godkendelse af ratifikationen af EF-pakken, nemlig den formulering, at vetoretten er en af forudsætningerne for det danske medlemskab af det, der dengang hed EF, og som nu hedder EU.

Det var en ganske klar tilkendegivelse. Det kan ikke nytte, hr. Klaus Hækkerup ryster på hovedet. Han kan slå op i den beretning, som dengang blev skrevet af Folketingets Markedsudvalg; deri står det. Vi dengang havde en meget omhyggelig drøftelse af det i Markedsudvalget, og det var faktisk en forudsætning for partiet VS dengang, at man fastslog det, for at vi kunne stemme for godkendelsen af det resultat, som var kommet ved folkeafstemningen, og som var gået os imod.

Men nu er man altså kommet dertil, at hr. Klaus Hækkerup faktisk står og siger her fra talerstolen, at vi ikke må rejse spørgsmålet om vetoretten i EU, for så vil vi få afklaret, at veto-

retten ikke eksisterer; derfor må vi hellere lægge spørgsmålet til side.

Hvis det er rigtigt, hvad hr. Klaus Hækkerup nu siger, så har hr. Klaus Hækkerups parti altså siden 1972 ført de danske vælgere bag lyset, for ved hver eneste folkeafstemning har man meddelt vælgerne, at vetoretten er forudsætningen for det danske medlemskab.

Men det har altså åbenbart vist sig, at det var – ja, faktisk en lodret løgn, som man stak ud til vælgerne ved den ene folkeafstemning efter den anden. Jeg har ikke før hørt det fremstillet på den måde, som hr. Klaus Hækkerup gør det i dag. Hidtil har alle regeringer, den ene regering efter den anden, fastholdt, at vi har vetoretten.

Derfor er jeg meget enig med hr. Kristian Thulesen Dahl, når han formulerer det på den måde, at dette selvfølgelig er et grundlag, som så på ordentlig vis skal stå i Traktaten, når det er det grundlag, som den hviler på. Jeg var meget glad for den bemærkning, hr. Thulesen Dahl kom med.

På ét punkt synes jeg jeg sporede en klar enighed hos alle partierne, nemlig med hensyn til EU-rettens forrang: Den skal i hvert fald ikke gælde forud for den danske grundlov. Det hørte jeg faktisk hele vejen rundt fra ordførerne.

Man var ganske vist fra de fleste ordføreres side modstandere af vores beslutningsforslag, men på spørgsmålet om selve grundloven synes jeg, jeg hørte det sådan, at partierne fra hr. Klaus Hækkerup og fremefter var enige om, at selvfølgelig går EU-retten ikke forud for den danske grundlov.

Men problemet er, at sådan opfatter EU-Domstolen og EU-myndighederne det i dag. De mener, at deres love og regler står over de enkelte landes forfatninger, og derfor ville jeg være meget glad, hvis vi kunne få fastslået i hvert fald i en beretning, at for så vidt angår vores grundlov, da gælder i hvert fald, at den har forrang frem for EU-retten. Det ville dog være et skridt.

Det er jo nok noget, vi alle kunne være enige om her i Folketinget, at det ikke ville være en situation, som nogen her i Danmark kunne leve med – det håber jeg da ikke – hvis vi kom derhen, at danske grundlovsbestemmelser bliver tilsidesat af EU-Domstolen. Og det kan EU-Domstolen jo sagtens finde på, for den føler sig ikke begrænset af de enkelte landes forfatninger. Så på det punkt synes jeg debatten viste, at der måske kan nås et konkret resultat.

Også hvad angår spørgsmålet om åbenhed, synes jeg, at der er lagt op til, at der kan nås konkrete resultater. Jeg vil især gerne sige tak til fru Anne Baastrup og hr. Kristian Thulesen Dahl for tilslutning til det forslag. Og jeg vil også gerne give tilslutning til, at de yderligere forslag om ting, der skal ind omkring åbenheden, kunne komme med i en beretning om dokumenter osv. som foreslået af SF og Fremskridtspartiet.

Jeg forstår ikke den argumentation, som Venstre og De Konservative kom frem med, at det skulle være selvtaget eller specielt illoyalt, hvis vi fra dansk side offentliggjorde disse dokumenter. Vi fik jo fra Edinburghtopmødet faktisk løfte om, at man kunne få en meget vidtgående åbenhed, og der er jo sådan set blot tale om, at Danmark ved at følge Enhedslistens forslag indfrier de løfter, som blev givet i Edinburgh, men som de andre EU-lande altså ikke vil indfri, når det kommer til stykket.

Her er det i Danmarks egen magt at indfri de løfter. Og som hr. Kristian Thulesen Dahl gjorde opmærksom på, vil det sikkert ikke engang stride mod EU-reglerne at foretage en sådan offentliggørelse, så der er slet ingen begrundelse for ikke at gøre det, end ikke den spinkle begrundelse om illoyalitet, som hr. Kent Kirk var fremme med; den eksisterer jo ikke. Der er blot og bare tale om, at vi indfrier de løfter, som alle landene gav befolkningerne på topmødet i Edinburgh.

Men problemet er jo nok, at de løfter blev ikke givet af hensyn til ønsket om åbenhed, de blev givet af hensyn til, at man ønskede at lokke de danske vælgere til at stemme for Maastricht-Traktaten. Derfor delte man glad og fro ud af løfter om alverdens ting på Edinburghtopmødet, løfter, som man ikke havde nogen som helst planer om at indfri.

Men her står vi altså i den situation, at det ligger i den danske regerings egen magt at indfri disse løfter. Og den danske regering vil sikkert ikke engang kunne blive dømt ved EU-Domstolen for at gøre det. Og så kan jeg da ikke se, at der er nogen som helst argumenter, der taler imod det.

Så er jeg skuffet over, at en række partier er så negative over for forslaget om at udvide nærhedsprincippet. Jeg havde ventet, at bl.a. hr. Kent Kirk ville være gået meget aktivt ind og have støttet en række af punkterne om udvidelse af subsidiariteten, en række punkter, f.eks. socialpolitik, indblanding i danske arbejdsmarkedsforhold, en række andre ting, vel også kul-

tur, mediepolitik og lign., som jeg da sammen med hr. Kent Kirk i Folketingets Europaudvalg har været med til at gøre konkrete indsigelser imod, når EU kom med direktivforslag på disse områder. Så jeg havde da unægtelig dér forventet en lidt større tilslutning.

Jeg er godt klar over – og det er Enhedslisten rede til at tage hensyn til – at der vil være punkter i beslutningsforslaget, hvor der ikke er enighed. Det er klart, at vi må konstatere, at de borgerlige partier, i hvert fald V og K, ønsker, at udenrigs- og sikkerhedspolitikken ikke alene skal forblive i Traktaten, men markant skal styrkes med flertalsafstemninger og alt muligt andet. Så vi kan ikke sammen med V og K, sandsynligvis heller ikke sammen med Socialdemokratiet og regeringspartierne, lave en udvidelse af nærhedsprincippet på disse områder. Det er jo klart. Det må vi konstatere. Det er der ikke flertal for. Men jeg synes godt, man kunne komme med en tilkendegivelse om, på hvilke punkter der faktisk er enighed. For der er jo et flertal her i Folketinget for en række af punkterne i vores forslag.

Der er ikke flertal for punkt B i beslutningsforslaget, som vedrører vetoretten. Men inden for punkt A vil vi altså fra Enhedslistens side arbejde for, at en række af de områder, vi har foreslået, og som vi ved der er flertal for her i Folketinget – jeg har nævnt nogle af eksemplerne – kommer ind i en beretning, så vi i hvert fald er sikre på, at disse ting kommer med ind.

SF mente, at der var noget populistisk i Enhedslistens forslag. Det forstod jeg ikke rigtig. Derimod forstod jeg udmærket godt, at fru Baastrup sagde, at det hele gik ud på at gøre tingene mellemstatslige. Det er rigtigt. Og det er jo ikke populistisk. Det er dybt sagligt at forsøge at pege på et internationalt alternativ til en unionsopbygning. Det er jo det, vi gør med vores forslag. Vi peger frem mod en anden form for internationalt samarbejde.

Og jeg vil så slutte med at komme med en kraftig kritik af Socialdemokratiets og SF's tankegang omkring det overnationale. De to partier tror jo, at man kan bruge overnational magt og flertalsafgørelser til at styrke miljøet. Al erfaring har vist, at flertalsafgørelser i EU bruges til at indføre harmoniseringsstandarder vedrørende miljø, sundhed, dyrebeskyttelse og alt muligt andet, som er til skade for miljøet, ikke til gavn for miljøet, og som ikke betyder, at miljøet bliver bedre i EU, men at vi her i Danmark bliver tvunget til at sænke vores miljøstandarder.

Vi ser det jo i øjeblikket i den ene sag efter den anden. Vi har haft en kreosotsag, vi har haft en babymadsag. Man blander sig på alle mulige områder i, hvordan vi må udforme vores miljøpolitik her i Danmark. Man lægger endog loft over, hvor stor en del af affaldet man må genbruge i vores genbrugssystemer her i Danmark. Man sætter altså på alle måder loft over miljøindsatsen. Det kan på ingen måde gavne miljøet. Det skader miljøet. Det, man har opnået i EU med sine flertalsafgørelser, som SF og Socialdemokratiet er så glade for, er, at vi gang på gang bliver stemt ned, at vi gang på gang bliver tvunget til at slække på miljøpolitikken.

Man bliver ved med monotont at gentage fra SF's og Socialdemokratiets side, at vi skal have flere af disse flertalsafgørelser, fordi vi skal styrke miljøet. Og så spørger SF: Hvor er den grønne linje henne i Enhedslistens forslag?

Jamen den grønne linje er deri, at vi får ret til selv at gå videre med miljøpolitikken og indføre bedre standarder, som vi selv vil, og sammen med de lande, som er villige til at gå med foran, for det er jo problemet nu, at man kan ikke trække andre lande med, for de rammes også af de maksimumsstandarder og lofter over miljøindsatsen, som EU dikterer de enkelte lande ved flertalsafgørelser.

Derfor er miljøet sat i stå. Derfor skal vi her i Danmark udvise stadig større snirklet opfindsomhed for at snige os uden om alle disse EU-direktiver, hvis vi skal opnå bare en lille smule på miljøområdet. Det er jo realiteten i EU's miljøpolitik. Vi får en forespørgselsdebat, som Enhedslisten har rejst, om emnet den 23. marts, og dér vil vi så forsøge på at få sikret den danske miljøgaranti og få vedtaget, at danske miljønormer ikke kan tilsidesættes af EU.

Jeg vil ikke gå længere med det i dag, men jeg vil blot anholde, når man fra SF's side kan fremføre en, jeg havde nær sagt, så fræk påstand, at der ikke skulle være en grøn linje i vores udspil. Jeg vil ikke påstå, at SF ikke har en grøn ambition, og at det ikke er ud fra miljøhensyn, SF kæmper for flertalsafgørelser i Unionen. Jeg vil bare konstatere om den politik, SF har ført – undskyld, som SF har nu påtaget sig, for SF var jo med til at stemme imod EF-pakken i sin tid, som fru Baastrup også korrekt gjorde opmærksom på, så det var ikke SF's skyld dengang, men siden har man jo svinget over og sådan set påtaget sig skylden for ulykkerne ved at gå ind for alle disse flertalsafgørelser – at den tvinger os til hele tiden at underlægge os indskrænkninger i

vores muligheder for at føre en fornuftig miljøpolitik, og det kalder jeg i virkeligheden ikke en grøn profil.

Men jeg vil ikke sige, at det skyldes, at SF ikke ønsker at styrke det grønne, selvfølgelig gør SF det; man har bare misforstået, hvordan tingene hænger sammen i EU. Man har illusioner om, hvad man kan udrette gennem et overstatsligt apparat. Vi tror mere på, at man kan udvirke miljøfremskridt gennem et mellemstatsligt apparat, hvor vi kan få alle lande med på nogle standarder, som man kan blive enige om, og som man derfor også kan have forhåbninger om at alle landene vil føle sig forpligtet til at overholde.

Så kan nogle lande gå foran. Nordiske lande f.eks. kan frit samarbejde om at gå foran. Danmark kan selv gå foran. Man kan regionalt lave et samarbejde omkring Østersøen, hvor man kan gå foran, og på den måde kan man trække, om jeg så må sige, et miljølokomotiv i gang på den mellemstatslige model og dermed fremkalde virkelige miljøforbedringer ude i Europa. Det, vi ser nu, er, at den politik, som Socialdemokratiet og SF har afprøvet i de senere år, høster de nu resultaterne af i form af det ene miljøfjendske diktat efter det andet fra den overstatslige Union.

Det synes jeg burde give stof til eftertanke, og den eftertanke kommer så forhåbentlig til udtryk under den forespørgselsdebat, vi får den 23. marts på Enhedslistens foranledning.

(Kort bemærkning).

Klaus Hækkerup (S):

Jeg forstod nærmest hr. Keld Albrechtsen sådan, at han var ved at tage hul på den miljødebat, den forespørgsel, der skal være den 23. marts. Det mener jeg nu ikke der er nogen grund til at gøre i dag. Jeg skal også afstå fra det. Jeg skal bare understrege, at jeg under ingen omstændigheder er enig i den fremstilling, som Enhedslistens repræsentant her gav udtryk for.

Det, jeg egentlig bad om ordet for, var veto retten, for også dér var hr. Keld Albrechtsen ude med nogle fejlagtige – for at sige det mildt – beskyldninger om, hvad Socialdemokratiet har sagt og ikke har sagt. Sagen er den, at vi har vetoret i alle sager, der vedrører det mellemstatslige samarbejde.

Det er uklart, hvor langt vetoretten rækker i dag, når vi taler om områder, hvor Danmark har besluttet at afgive kompetence til EU, og hvor den situation så kan opstå, at EU træffer en flertalsafgørelse, der går Danmark imod.

Jeg kan ikke huske præcis, hvornår det skete i forbindelse med vedtagelse af EF-pakken, og jeg kan heller ikke huske præcis, hvilke lande der var med. Men allerede dengang var det klart – mener jeg at kunne huske – at der var lande, der kunne danne et blokerende flertal. England, Frankrig, Danmark og, så vidt jeg husker, et land til, tilkendegav i forbindelse med vedtagelsen af Fællesakten i 1986, at de ville støtte hinanden, hvis et af dem anførte, at det rejste spørgsmål var af vital interesse for det pågældende land – støtte hinanden i at nedlægge et veto.

Sådan har retstilstanden været, og jeg beklager meget, hvis det ikke er gået op for hr. Keld Albrechtsen dengang, men da havde jeg jo heller ikke mulighed for at vejlede ham. Sådan mener jeg også at retstilstanden er i dag. Det, der så er uklart, er selvfølgelig, om de andre lande fortsat står ved deres tilsagn.

Men det er i virkeligheden slet ikke det, vi diskuterer; det er bare, fordi jeg bliver nødt til at svare på den grove insinuation, hr. Keld Albrechtsen kom med. Nej, det, vi diskuterer, er, om vi nu skal søge en afklaring og søge spørgsmålet, om Luxembourgforliget holder eller ej, lagt ind i Traktaten, og dér vil jeg sige, at det synes jeg er uklogt at afprøve, for jeg er bange for, at det vil blive afvist af de andre lande, og dermed er der slet ikke nogen mulighed for at bruge bestemmelsen.

(Kort bemærkning).

Anne Bastrup (SF):

Jeg vil ikke gå ind i den sådan lidt mystiske beskrivelse af vetoretten, som hr. Klaus Hækkerup kom ind på. Jeg vil blot kommentere hr. Keld Albrechtsen.

Det, jeg sagde i min ordførertale, var, at man skal kalde en spade for en spade. Det var det eneste. Det, Enhedslisten vil med beslutningsforslaget om forrang, er mellemstatsligt samarbejde. Men så kald beslutningsforslaget dét. Så har vi alle et fælles udgangspunkt for samtalen.

Det, vi har kritiseret hele vejen igennem i vores politik, er, at i det indre marked er det kapitalen, der styrer. Det var en katastrofe i 1986, og det var hr. Keld Albrechtsen enig i dengang. Vi har hver for sig valgt nogle forskellige løsningsmodeller. Vi forsøgte at få en politisk styring oven på det indre marked; det kan man være enig i, det kan man være uenig i. Projektet går nu ud på at få en ordentlig miljøgaranti og så i øvrigt tvinge den til enhver tid siddende regering til rent faktisk at anvende den.

Miljøgarantien skal over på landbrugsområdet. Det er jo et af de helt, helt store problemer. Det er jo ikke miljøbestemmelsen, vi fik indført ved Maastricht-Traktatens art. 130 S, der er problemet, og det ved hr. Keld Albrechtsen også godt; det er det indre marked, det er landbrugsordningerne, der giver os problemet. Vi forsøgte at få det rettet op via vores sidste tiltrædelse af Maastricht-Traktaten plus Edinburgh-Afgørelsen. Det kan vi være enige om eller uenige om, men hr. Keld Albrechtsen skal ikke komme og sige, at vores strategi har været fuldstændig forfejlet.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

For et par dage siden blev det i forbindelse med en af de debatter, vi havde her i Folketinget, sagt, at en eller anden ordfører uimod sagt havde sagt her fra Folketingets talerstol, at sådan og sådan forholdt det sig på et bestemt område. Der var med andre ord politikere her i Folketinget, der mente, at når personer sagde noget uimod sagt her, så havde de dermed ret.

Hr. Keld Albrechtsens seneste svada fik mig til at gå op og sige, at det kan altså ikke nytte noget, det er uimod sagt, det, hr. Keld Albrechtsen sagde om miljøsam arbejdet i EU. Det kan ikke nytte noget, at hr. Keld Albrechtsen prøver at bilde nogen som helst ind, at det ville være muligt for Danmark at føre en effektiv miljøpolitik i et mellemstatsligt samarbejde og kun det.

Vi har jo masser af eksempler på mellemstatsligt samarbejde, hvor vi prøver at iværksætte miljøtiltag. Vi har masser af konventionssamlinger af lande, vi har også Europarådet, hvor der er et mellemstatsligt samarbejde, men hvor det ikke er muligt at slæbe effektive tiltag igennem, fordi det ikke er forpligtende, og fordi det ikke er muligt at have flertalsafgørelser.

Et eksempel inden for EU, hvor der ikke er flertalsafgørelser, og hvor Danmark prøver at føre sin egen miljøpolitik, er CO₂-afgiften. Vi har indført en CO₂-afgift i Danmark. Vi kan ikke få andre til at tage den, fordi det kræver enstemighed. Vi har en udmærket god samvittighed med hensyn til vores eget luftfum, men det hjælper altså ikke ret meget på resten af Europa, når de ikke vil være med, og derfor er det vigtigt, at vi har flertalsafgørelserne – ikke nødvendigvis på CO₂-afgiftsområdet, det går jeg ikke ind for, men det viser bare, at grænseoverskridende tiltag altså skal iværksættes i en eller anden forpligtende sammenhæng, og det er kun

dér, det virker. Internationalt samarbejde på mellemstatslig basis har vi masser af; det flytter ikke de store brikker.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg må sige, jeg stadig er dybt bekymret over hr. Klaus Hækkerups forsøg på at forklare omstændighederne omkring vetoretten, og hvad der skete i 1986.

Vi andre, som deltog i dette arbejde i Markedsudvalget dengang og tog det meget alvorligt, slog fast i den beretning, som blev forelagt for Folketinget som forudsætning for Folketingets godkendelse af Traktaten efter folkeafstemningen, at vetoretten er en af forudsætningerne for det danske EU-medlemskab, og det ville vi naturligvis ikke have fastslået i denne sammenhæng, hvis vi alle sammen havde siddet og haft den tanke, at det jo ikke var nogen realitet, at det jo bare var noget, vi sagde for at føre befolkningen bag lyset.

Jeg synes ikke, hr. Klaus Hækkerup behandler sagen med den alvor, som den fortjener, og jeg synes, at han nu giver udtryk for en holdning til vetoretten, som ikke er acceptabel, og som i hvert fald vil blive husket af Enhedslisten, hvis vi på et senere tidspunkt skal være med til at godkende fremgangsmåder i forbindelse med f.eks. at tage et folkeafstemningsresultat til efterretning. Så ville vi ikke bagefter fra dem, som vi har været med til at klarlægge grundlaget sammen med, have at vide, at det, som vi var med til at skrive dengang, ikke betød noget, det var ikke alvorligt ment.

Nu siger hr. Klaus Hækkerup, at sådan skal jeg ikke opfatte det. Jeg håber heller ikke, at det var sådan, jeg skulle opfatte det – det håber jeg bestemt ikke. Men jeg bliver meget bekymret over den fremstilling vedrørende vetoretten, som hr. Klaus Hækkerup kommer med.

Min taletid tillader mig ikke at besvare de øvrige spørgsmål, men vi får jo lejlighed til at tage det op under debatten om bl.a. miljøgarantien den 23. marts.

Udenrigsministeren (Niels Helveg Petersen): Kun den lille korte bemærkning, at der ikke vedrørende Luxembourgforliget er sket noget som helst, der ændrer karakteren eller indholdet af Luxembourgforliget siden 1986.

(Kort bemærkning).

Kent Kirk (KF):

Det er jeg selvfølgelig enig med udenrigsministeren i, men jeg synes også, at det skal siges her fra talerstolen, at hr. Klaus Hækkerups fremstilling er jo ikke forkert, for så længe der er et antal lande, der udgør et blokerende mindretal, der siger, at Luxembourgforliget er i kraft, så vil de også støtte hinanden i at bruge det, og dermed vil de også kunne stoppe en beslutning i Ministerrådet.

Det er realiteterne, og derfor har Danmark altid støttet, selv om vi i substansen måske ikke har været enige. Hvis Storbritannien har påkaldt sig vetoretten, har vi sagt, at så afholder vi os fra at stemme i den sag, fordi vi respekterede Luxembourgforliget. Så derfor er hr. Klaus Hækkerups fremstilling jo ikke forkert. Det er den måde, det fungerer på i praksis.

Må jeg så sige til hr. Keld Albrechtsen om subsidiaritetsprincippet: Jo, vi er meget interesseret i det, men jeg er altså også nødt til at sige, at da Enhedslistens beslutningsforslag er så vidtgående, som det er, kan vi ikke støtte det. Men der er da elementer i beslutningsforslaget, som vi er fuldstændig enige i, og hr. Keld Albrechtsen er jo heller ikke usikker med hensyn til, at det er den konservative holdning.

Vi mener, at der skal sættes hegnspæle i forhold til, hvad der er EU's virkefelt, og hvad der er det nationale virkefelt. Og når vi skal i gang med forhandlingerne om det fælles memorandum, vil vi bestræbe os på at finde de rigtige steder at sætte disse hegnspæle. Men jeg er da også overbevist om, at her vil vi ikke blive enige med Enhedslisten om, hvor hegnspælene skal stå. Enhedslistens mål er jo at sætte hegnspælene sådan, at EU-samarbejdet ikke eksisterer mere.

(Kort bemærkning).

Klaus Hækkerup (S):

Jeg skal da beklage, at jeg ikke brugte min ordførertale og den tid, jeg havde dér, til at repetere for hr. Keld Albrechtsen, hvad Luxembourgforliget går ud på. Jeg vil tillade mig nu at læse det op, så vi kan få en debat på baggrund af det. Luxembourgforliget siger – og jeg citerer her fra Claus Gulmanns og Karsten Hagel-Sørensens bog »EF-ret«:

»Når meget vigtige interesser for en eller flere medlemsstater står på spil i forbindelse med afgørelser, der kan træffes med stemmeflerhed på forslag af Kommissionen, vil Rådets med-

lemmer inden for en rimelig tid søge at nå frem til løsninger, som alle Rådets medlemmer kan tilslutte sig under hensyntagen til såvel deres gensidige interesser som Fællesskabets interesser i henhold til art. 2 i Traktaten.

Den franske delegation er af den opfattelse, at drøftelserne, når det drejer sig om meget vigtige interesser, må fortsættes, indtil den enstemmige afgørelse er nået.

De seks delegationer konstaterer, at der består meningsforskelle med hensyn til, hvad der skal ske i tilfælde af, at fuldstændig enighed ikke opnås. De seks delegationer anser dog ikke disse meningsforskelle for at være til hinder for, at arbejdet inden for Fællesskabet genoptages i overensstemmelse med den sædvanlige forretningsgang.«

Jeg må sige, at det, der står her, er, at Frankrig har én opfattelse, og de andre har tilkendegivet en anden opfattelse. Det er bare det, jeg har forsøgt at sige til Enhedslisten i dag: Hvis vi vil have en afklaring af, om det er den ene eller den anden opfattelse, der er endeligt gældende, en juridisk afgørelse, et forsøg på at presse det her ind i Traktaten, risikerer vi meget vel, at det bliver den opfattelse, som de seks andre gav udtryk for dengang. Og så er vetoretten væk, og derfor er Enhedslistens forslag dybt u hensigtsmæssigt.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagenes overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Tredje næstformand (Margrete Auken):

Jeg foreslår, at forslagene til folketingsbeslutning henvises til Europaudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

9) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 50:

Forslag til folketingsbeslutning om fjernelse af art. J fra Maastricht-Traktaten.

Af Keld Albrechtsen (EL) m.fl.
(Fremsat 31/1 95).

Sammen med denne sag foretoges den under punkt 10 på dagsordenen opførte sag, nemlig:

10) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 54:

Forslag til folketingsbeslutning om dansk nej til fælles mønt.

Af Keld Albrechtsen (EL) m.fl.
(Fremsat 31/1 95).

Forslagene sattes til forhandling.

Forhandling

Udenrigsministeren (Niels Helveg Petersen):

Regeringen må igen henholde sig til sit indlæg vedrørende behandlingen af beslutningsforslag nr. B 41 og B 43 tidligere i dag.

Med hensyn til spørgsmålet om fælles mønt fremgår det af bemærkningerne til lovforslag nr. L 177 i folketingsåret 1992-93 vedrørende Danmarks tiltrædelse af Edinburgh-Afgørelsen og Maastricht-Traktaten, at Danmarks holdning til Den Økonomiske og Monetære Union blev lagt fast ved folkeafstemning den 18. maj 1993 og kun kan ændres gennem ny folkeafstemning.

Klaus Hækkerup (S):

Enhedslistens forslag om at fjerne artikel J fra Maastricht-Traktaten forstår jeg faktisk ikke, for artikel J, der vedrører det udenrigs- og sikkerhedspolitiske samarbejde, er jo netop et udtryk for det mellemstatslige samarbejde.

Det, som hr. Keld Albrechtsen stod her og berømmede og berømmede og berømmede så meget før, det var det, der skulle kunne løse alle vores miljøproblemer. Nu må man jo sige: Det, at artikel J står i EU-Traktaten, har jo ikke løst alle vores sikkerhedspolitiske problemer eller i sig selv bidraget til, at der er blevet mere fredelige tilstande i verden.

Men det, der er vigtigt, er for det første, at vi ikke er bundet til noget, for det andet at EU er en ganske handlekraftig organisation med store indflydelsesrige vesteuropæiske lande og forhå-